

GUVERNUL ROMÂNIEI

ORDONANȚĂ DE URGENȚĂ

pentru modificarea și completarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr.4/2024 pentru stabilirea unor măsuri de sprijin cu caracter temporar, destinate producătorilor agricoli în scopul gestionării efectelor fenomenului de secetă pedologică din anul 2023 și ca urmare a agresiunii Rusiei împotriva Ucrainei

Având în vedere contextul caracterizat de efectele resimțite în sectorul agricol ca urmare a agresiunii Rusiei împotriva Ucrainei începând cu luna februarie a anului 2022, precum și faptul că în anul 2023 fermierii s-au confruntat cu seceta pedologică care s-a manifestat cu un caracter puternic până la extrem, pe areale agricole extinse la nivel național, și care a afectat suprafețe semnificative cu culturi/plantații producând pagube însemnate la nivelul recoltelor obținute în anul 2023 pe aceste suprafețe, a fost adoptată Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 4/2024 pentru stabilirea unor măsuri de sprijin cu caracter temporar, destinate producătorilor agricoli în scopul gestionării efectelor fenomenului de secetă pedologică din anul 2023 și ca urmare a agresiunii Rusiei împotriva Ucrainei.

Prin OUG nr. 4/2024 s-a pus la dispoziția debitorilor un moratoriu în contractele de credit sau leasing ale producătorilor agricoli pentru o perioadă de până la 31 decembrie 2024, prin care se propune amânarea plății unor obligații contractuale ale debitorilor, respectiv ale producătorilor agricoli afectați de seceta pedologică, care pot solicita creditorilor suspendarea obligației de plată a creanțelor restante acumulate, precum și a ratelor scadente aferente împrumuturilor, reprezentând rate de capital, dobânzi și comisioane, acordate debitorilor,

Întrucât agricultura din România continuă să se confrunte și în anul agricol 2024 cu o lipsă semnificativă de precipitații care a indus fenomenul de secetă pedologică accentuată pe areale agricole extinse la nivel național, în special în Oltenia, Muntenia, Dobrogea, estul Moldovei, vestul Banatului și Crișanei,

Deoarece seceta pedologică moderată până la extremă din perioada octombrie 2023 - septembrie 2024, a fost semnalată prin analize și informări lunare realizate de către Administrația Națională de Meteorologie precum și de Academia de Științe Agricole și Silvicultură „Gheorghe Ionescu-Șișești” care au emis caracterizări cu privire la efectul negativ asupra plantelor al temperaturilor la sol și în aer ridicate peste limita de confort, al precipitațiilor reduse și a rezervei de umiditate în sol redusă,

Având în vedere că potrivit analizelor și informărilor lunare realizate de către Administrația Națională de Meteorologie, în toamna și iarna anului 2023 (lunile septembrie – decembrie 2023) a dominat un regim termic al aerului mai ridicat decât în mod obișnuit la nivelul întregii țări, chiar deosebit de ridicat în zonele sudice și estice, iar sub aspect pluviometric, precipitațiile înregistrate au fost reduse cantitativ și chiar absente în aproape toate regiunile, exceptând unele areale agricole reduse din vestul, nordul și centrul țării, unde s-au înregistrat cantități de apă mai însemnate,

Deoarece manifestarea acestor fenomene a avut efecte negative asupra culturilor agricole înființate în toamna anului 2023, fiind afectate de seceta pedologică și/sau grindina puternică în procente de 70% - 100%, culturile grâu, orz, orzoaică, ovăz, rapiță, pe suprafețe ce depășesc 320 mii ha,

Totodată, primăvara – vara anului 2024 a fost caracterizată de o lipsă masivă de precipitații, printr-un regim termic al aerului mai ridicat decât în mod obișnuit în aproape toată țară, chiar deosebit de ridicat în zonele de câmpie, iar din punct de vedere pluviometric, local în nordul, centrul, estul, vestul și sudul țării, căderile de grindină și cantitățile de apă mai însemnate căzute în intervale scurte de timp, asociate cu intensificări ale vântului cu aspect de vijelie, au afectat parțial culturile agricole prin ruperea ramurilor, scuturarea fructelor, aparat foliar rupt/perforat/sfâșiat,

Raportat la faptul că aceste fenomene au afectat până la compromitere, culturi agricole, astfel:

a) pentru culturile din toamna anului 2023:

- un număr de peste 16 mii fermieri au solicitat constatarea și evaluarea pagubelor la culturi;
- au fost încheiate procese-verbale de constatare și evaluare a pagubelor pentru suprafața de peste 320 mii ha, din care peste 200 mii ha grâu;
- marea majoritate a acestor suprafețe sunt afectate până la calamitare totală, cu procente cuprinse între 50% și 100%;

b) pentru celelalte culturi (culturile din primăvara anului 2024 în special porumb și floarea soarelui, plante perene, plantații pomicole, plantații viticole, etc.) :

- sunt înregistrate peste 220 mii solicitări ale fermierilor pentru constatarea și evaluarea pagubelor, pentru care s-au întocmit procese – verbale, pentru o suprafață totală la nivel național, de peste 1,987 milioane ha teren agricol.

În considerarea faptului că manifestarea fenomenului de secetă pedologică reprezintă calamitate naturală asimilată unui caz de forță majoră și afectează grav atât producția obținută cât și veniturile producătorilor agricoli din sectorul vegetal, cu implicații în asigurarea securității alimentare a populației și în reluarea ciclului de producție de către producătorii agricoli,

Înțelegând faptul că pentru gestionarea consecințelor în plan economic, respectiv posibilitatea exonerării debitorilor de răspunderea contractuală pentru prejudicii cauzate de cazul de forță majoră sau cazul fortuit pe care îl reprezintă secetă pedologică, este necesară adoptarea unui act normativ de reglementare în regim de maximă urgență, prin care se propune modificarea și completarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr.4/2024, având în vedere Rapoartele de sinteză cu pagubele la culturile agricole, asociate fenomenului meteorologic de secetă pedologică, întocmite pe baza proceselor-verbale de constatare și evaluare a pagubelor la culturi.

Luând în considerare sezonabilitatea activității agricole și domeniul vital pe care îl reprezintă agricultura pentru economie, populație și pentru securitatea alimentară a României, urmare a situației expuse, producătorii agricoli se confruntă cu o lipsă de lichidități care afectează economia prin diminuarea sau chiar lipsa veniturilor,

Întrucât toate acestea riscă să genereze efecte sociale, din cauza restrângerii activităților și desfacerii contractelor de muncă în domeniu, pot conduce la blocaje economice și financiare, dar mai ales au efecte directe asupra industriei alimentare românești, producătorii agricoli afectați de secetă sunt în imposibilitatea achitării obligațiilor, a plății contravalorii arendei prevăzute în contractele de arendă, cu efecte asupra surselor de venit ale proprietarilor de teren agricol, a achitării ratelor scadente pentru finanțarea activităților curente în agricultură, a echipamentelor și utilajelor agricole, a terenurilor agricole.

Având în vedere că fermierii din România s-au confruntat și în anul 2024 cu efectele crizei geopolitice provocate de agresiunea Rusiei împotriva Ucrainei, care a avut un impact deosebit de grav asupra sectoarelor agriculturii, generând creșterea bruscă a costurilor de producție, creșteri

de prețuri la resursele materiale agricole, cu impact direct prin rate scăzute de rentabilitate sau chiar pierderi în activitățile de producție agricolă vegetală,

În considerarea tuturor aspectelor menționate, se constată în prezent instaurarea și perpetuarea stării de dificultate în a răspunde provocărilor economice actuale, în care se află o mare parte dintre întreprinderile care își desfășoară activitatea în domeniul producției primare de produse agricole, cu efecte directe în creșterea vulnerabilității financiare pe piață, diminuarea veniturilor pe fondul creșterii generale a costurilor de producție, imposibilitatea rambursării la termen a creditelor contractate cu instituții de credit sau instituții financiare nebancare.

Ținând cont de faptul că aspectele precizate au cauzat o perturbare gravă a economiei cu efecte financiare negative grave asupra producătorilor agricoli autohtoni, având în vedere necesitatea reglementării fără întârziere a acestor aspecte și ținând seama că nepromovarea în regim de urgență a prezentului act normativ va avea consecințe negative prin:

- a) imposibilitatea îndeplinirii la termenele stabilite, de către producătorii agricoli, a obligațiilor contractuale asumate, prin neachitarea la termenele scadente a datoriilor către furnizorii creditori, a leasing-urilor, salariilor, creditelor;
- b) supra-îndatorarea și încetarea activității în agricultură;
- c) cedarea unei părți din terenurile lucrate, deținute în proprietate, creditorilor în contul datoriilor scadente și intensificarea amplitudinii fenomenului de acaparare a terenurilor agricole;
- d) lipsa resurselor financiare necesare producătorilor agricoli pentru achiziția resurselor materiale și efectuarea lucrărilor din campania agricolă următoare, care poate conduce la reducerea suprafețelor cultivate;
- e) impact social negativ major, cu posibil impact în abandonarea cultivării terenurilor agricole sau chiar faliment;
- f) vulnerabilitate accentuată a producătorilor agricoli autohtoni pe o piață agricolă concurențială.

Deoarece este imperios necesară adoptarea în regim de urgență a prezentului act normativ prin care se propune modificarea și completarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 4/2024 prin care se suspendă de drept la cerere, pentru o perioadă de timp până la 01 august 2025, atât rambursarea datoriilor curente și restante, reprezentând rate de capital, dobânzi și comisioane, care fac obiectul contractelor de credit, respectiv leasing, încheiate cu creditorii instituții de credit sau cu instituții financiare nebancare, cu scadența în anul 2024, cât și obligațiile de plată ale debitorilor către creditorii distribuitori-producători/furnizori de resurse materiale agricole folosite la înființarea și producția agricolă vegetală, privind datoriile curente și restante care fac obiectul contractelor de vânzare - cumpărare de resurse materiale agricole folosite la înființarea și producția agricolă vegetală, reprezentând contravaloarea bunurilor, majorări, penalități, daune – interese, cu scadența în anul 2024, pentru debitorii care fac dovada afectării datorită manifestării fenomenului de secetă pedologică în anul agricol octombrie 2023 – septembrie 2024.

Întrucât elementele prezentate definesc un context excepțional și vizează securitatea alimentară a României,

în considerarea faptului că aceste elemente vizează interesul general public și constituie situație de urgență, extraordinară, a cărei reglementare nu poate fi amânată

în temeiul art. 115 alin. (4) din Constituția României, republicată,

Guvernul României adoptă prezenta ordonanță de urgență:

Articol unic

Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 4/2024 pentru stabilirea unor măsuri de sprijin cu caracter temporar, destinate producătorilor agricoli în scopul gestionării efectelor fenomenului de secetă pedologică din anul 2023 și ca urmare a agresiunii Rusiei împotriva Ucrainei, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 82 din 29 ianuarie 2024, se modifică și se completează după cum urmează:

1. Titlul se modifică și va avea următorul cuprins:

“Ordonanță de urgență pentru stabilirea unor măsuri de sprijin cu caracter temporar, destinate producătorilor agricoli în scopul gestionării efectelor fenomenului de secetă pedologică din anul agricol octombrie 2023 - septembrie 2024 și ca urmare a agresiunii Rusiei împotriva Ucrainei”

2. Articolul 1 se modifică și va avea următorul cuprins:

”Art.1 Prin prezenta ordonanță de urgență, se recunoaște seceta pedologică manifestată pe areale agricole extinse la nivel național ca fiind fenomen meteorologic nefavorabil asimilat unei calamități naturale, considerat caz de forță majoră sau caz fortuit și se stabilesc unele măsuri de sprijin cu caracter temporar, destinate producătorilor agricoli în scopul gestionării atât a efectelor fenomenului de secetă pedologică din anul agricol octombrie 2023 - septembrie 2024, cât și ale agresiunii Rusiei împotriva Ucrainei.”

3. La articolul 2, litera a) se modifică și va avea următorul cuprins:

”a) creditorii - instituții de credit definite potrivit Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 99/2006 privind instituțiile de credit și adecvarea capitalului, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 227/2007, cu modificările și completările ulterioare, și instituții financiare nebancare definite potrivit Legii nr. 93/2009 privind instituțiile financiare nebancare, cu modificările și completările ulterioare, precum și sucursalele instituțiilor de credit și ale instituțiilor financiare nebancare din străinătate care desfășoară activitate pe teritoriul României, precum și distribuitorii, producătorii / furnizorii de resurse materiale agricole folosite la înființarea și producția agricolă vegetală.

4. La articolul 2, după litera b) se introduc trei noi litere, lit. c), d) și e), care vor avea următorul cuprins:

”c) starea de calamitate în agricultură urmare manifestării fenomenului de secetă pedologică - reprezintă un caz de forță majoră sau caz fortuit, așa cum este reglementat la art. 1351 din Codul Civil, aprobat prin Legea nr. 287/2009, cu modificările și completările ulterioare.

d) seceta pedologică - fenomen meteorologic nefavorabil asimilat unei calamități naturale sau cazului de forță majoră, manifestat prin temperaturi ridicate peste limita de confort și precipitații reduse, care provoacă scăderea conținutului de umiditate în sol, determinând compromiterea culturilor agricole prin distrugerea în procent de peste 30% și până la 100% inclusiv, a suprafețelor culturilor în cauză și a producțiilor pe aceste suprafețe.

e) culturi agricole - culturile prevăzute la art.2 din Regulamentul privind gestionarea situațiilor de urgență generate de fenomene meteorologice periculoase având ca efect producerea secetei pedologice, aprobat prin Ordinul ministrului agriculturii și dezvoltării rurale și al ministrului afacerilor interne nr. 97/63/2020, cu modificările și completările ulterioare.”

5. După articolul 6 se introduce un nou articol, art.6¹, care va avea următorul cuprins:

“Art.6¹ - (1) Prin derogare de la prevederile art.4 și art.6, de la data înregistrării cererii debitorului, se suspendă de drept la cerere, rambursarea datoriilor curente și restante, reprezentând rate de capital, dobânzi și comisioane, care fac obiectul contractelor de credit, respectiv leasing, încheiate cu creditorii instituții de credit sau cu instituții financiare nebancare, utilizate în sectorul agriculturii primare, cu scadența în anul 2024, pentru o perioadă de timp până la data de 1 august 2025, pentru debitorii care îndeplinesc cumulativ următoarele condiții:

a) solicitarea de suspendare înaintată către creditorii este însoțită de copia procesului – verbal / proceselor – verbale de constatare și evaluare a pagubelor la culturi agricole, încheiat / încheiate pentru culturile agricole înființate în toamna anului 2023 și primăvara anului 2024, pentru plante perene, plantații pomicole și plantații viticole, care au fost afectate de seceta pedologică din anul agricol octombrie 2023 - septembrie 2024, într-un procent de 50% grad de calamitate reprezentând media gradului de calamitate a culturilor agricole înscrise în procesele verbale de constatare a stării de calamitate.

b) dobânda percepută de creditor de la debitor este mai mare de 2,5% + ROBOR de la 1 la 12 luni pentru creditele în lei și 2% + EURIBOR de la 1 la 12 luni pentru creditele în valută, stabilite în contracte, după caz. Nivelul ROBOR-ului se stabilește în ziua înregistrării cererii debitorului.

(2) Pentru suspendarea de drept a rambursării ratelor, dobânzilor și comisiunilor, debitorii prevăzuți la alin. (1) trimit creditorilor o solicitare de suspendare, în format letric sau prin poșta electronică, la datele de contact precizate în contractul de credit, până cel târziu la data de 31 decembrie 2024.

6. După articolul 6¹ se introduce un nou articol, art.6², care va avea următorul cuprins:

“Art.6²-(1) Până la data de 01.08.2025, se suspendă executările silite și orice eventuale acte de executare silită sau alte măsuri de recuperare a creanțelor, inclusiv cereri de deschidere a procedurii insolvenței, pentru datoriile scadente în anul 2024, născute din contractele de credit și leasing încheiate cu instituții de credit sau cu instituții financiare nebancare, precum și din contractele de vânzare – cumpărare sau de furnizare de resurse materiale agricole folosite la înființarea și producția agricolă vegetală, în cazul fermierilor având un procent de afectare a culturilor de minim 50% grad de calamitate reprezentând media gradului de calamitate a culturilor agricole înscrise în procesele verbale de constatare a stării de calamitate.

(2) Măsura suspendării executărilor silite se va aplica pe întreg lanțul valoric, fermieri – distribuitori – producători / furnizori, la cerere, prin raportare la prețul de achiziție, pe baza proceselor verbale emise de autoritățile competente privind constatarea și evaluarea pagubelor la culturi agricole vegetale și a avizelor de expediție sau a altor asemenea documente certificând cantitățile livrate.”

7. După articolul 6² se introduce un nou articol, art.6³, care va avea următorul cuprins:

”Art.6³- (1) Pe întregul lanț valoric, fermieri – distribuitori – producători / furnizori, în cazul în care debitorii își achită, până la data de 31.12.2024, obligațiile de plată aferente contractelor aflate în derulare, nu se vor percepe dobânzi, penalități, majorări de întârziere sau alte costuri similare și se vor menține toate discount-urile și beneficiile stabilite în contractele de vânzare - cumpărare sau de furnizare de resurse materiale agricole destinate producției agricole vegetale pentru anul 2024.

8. După articolul 6³ se introduce un nou articol, art.6⁴, care va avea următorul cuprins:

“Art.6⁴ Pe toată perioada aplicabilității măsurilor prevăzute la articolele 6² și 6³, sunt interzise orice acte sau operațiuni având ca obiect transferuri patrimoniale de către fermieri, altele decât cele făcute în cursul firesc al desfășurării activității curente, acestea fiind prezumate ca realizate în fraudă creditorilor și lovite de nulitate absolută.

9. Articolul 7 se modifică și va avea următorul cuprins:

“Art.7 Prevederile prezentei ordonanțe de urgență se aplică până la data de 1 august 2025.”

PRIM-MINISTRU

ION – MARCEL CIOLACU